

**Методичні рекомендації
для самостійної роботи студентів
за навчальною дисципліною**

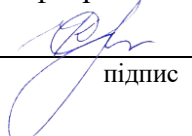
Практична фонетика сучасної німецької мови
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва)
спеціальність	<u>035 Філологія</u> (шифр і назва)
освітня програма	<u>Німецька мова та література і переклад та англійська мова; Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова; Німецька мова та література і переклад</u>
спеціалізація	<u>035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька; 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська;</u>

Методичні рекомендації схвалено на засіданні кафедри
німецької філології та перекладу

Протокол № 1 від « 26 » серпня 2022 року

Завідувач кафедри німецької філології та перекладу

підпис

Сергій КРИВОРУЧКО

ім'я, прізвище

Методичні рекомендації погоджено науково-методичною комісією
факультету іноземних мов

Протокол № 5 від « 26 » серпня 2022 року

Голова науково-методичної комісії факультету іноземних мов

підпис

Анна КОТОВА

ім'я, прізвище

Загальні положення щодо організації самостійної роботи студентів. Самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних дисциплін і регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна».

Університет має забезпечувати для осіб, які навчаються, професійну підготовку на рівні кращих університетів світу, формування необхідних фахових і загальних компетентностей, зокрема: *вміння самостійно навчатися і критично мислити.*

Самостійна робота включає: опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань, науково-дослідну роботу.

Навчальний час, відведений на самостійну роботу студента денної та заочної форми навчання, регламентується навчальними планами та робочими навчальними планами.

Зміст самостійної роботи визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками науково-педагогічного працівника.

Методичні матеріали для самостійної роботи студентів повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку студента. Для самостійної роботи рекомендується відповідна наукова та професійна монографічна і періодична література.

Контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу, є обов'язковим. Форми контролю визначаються робочою програмою навчальної дисципліни і можуть включати виконання контрольних робіт, включених до навчального плану, курсових робіт, індивідуальних завдань, тестів, розрахунково-графічних робіт, рефератів, винесення самостійно засвоєного матеріалу на підсумковий семестровий контроль (разом з матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять) тощо.

Зміст та організація самостійної роботи студентів за навчальною дисципліною «Практична фонетика сучасної німецької мови» на 2-му курсі (денне відділення) та 3-му курсі (заочне відділення). Відповідно до навчального плану, загальний обсяг навчальної дисципліни для студентів денної форми навчання складає 3 кредити, тобто 90 годин; для студентів заочної форми навчання – 3 кредити, тобто 90 годин. Обсяг самостійної роботи на денному відділенні складає 58 годин, на заочному відділенні – 80 годин.

Розподіл годин для самостійної роботи по темах

Назви розділів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	Усього	у тому числі			Усього	у тому числі		
		лек.	пр.	сам.		лек.	пр.	сам.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	3-й семестр				5-й семестр			
Розділ 1: Базові поняття фонетики німецької мови.								
Тема 1. Фонетика як наука. Звуковий склад мови та його компоненти. Фонема та алофон. Фонетична транскрипція.	6	-	2	4		-	0,5	4

Разом за розділ 1	6	-	2	4		-	0,5	4
Розділ 2: Вимова та артикуляція німецьких звуків.								
Тема 1. Мовленнєвий апарат і його функції в процесі артикуляції. Особливості утворення голосних і приголосних.	6	-	2	4		-	0,5	6
Тема 2. Класифікація німецьких голосних. Артикуляційні особливості голосних звуків німецької мови.	10	-	4	6		-	2,5	22
Тема 3. Класифікація німецьких приголосних. Артикуляційні особливості приголосних звуків німецької мови.	10	-	4	6		-	2,5	22
Разом за розділ 2	26	-	10	16		-	5,5	50
Розділ 3: Наголос у німецьких словах і ритмічних групах.								
Тема 1. Поняття, типи та функції наголосу. Наголос у простих і складних словах.	10	-	4	6		-	0,5	4
Тема 2. Ритмічна група. Правила членування мовленнєвого потоку на ритмічні групи. Наголос в ритмічних групах.	10	-	4	6		-	1	6
Разом за розділ 3	20	-	8	12		-	1,5	10
Розділ 4: Основні елементи німецької інтонаційної структури.								
Тема 1. Інтонаційна система, її компоненти та функції. Правила графічного зображення інтонаційних структур.	10	-	4	6		-	0,5	4
Тема 2. Інтонація в простих реченнях.	14	-	4	10		-	1	6
Тема 3. Інтонація в складних реченнях.	14	-	4	10		-	1	6
Разом за розділ 4	38	-	12	26		-	2,5	16
Усього годин	90	-	32	58	90	-	10	80

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		3-й семестр (денна)	5-й семестр (заочна)
Розділ 1: Базові поняття фонетики німецької мови.			

Тема 1.	Фонетика як наука. Звуковий склад мови та його компоненти. Фонема та алофон. Співвідношення звука і букви. Склад. Поділ на склади. Фонетична транскрипція. Вивчення теоретичного матеріалу: (2), (4)	4	4
Розділ 2: Вимова та артикуляція німецьких звуків.			
Тема 1.	Мовленнєвий апарат і його функції в процесі артикуляції. Особливості утворення голосних і приголосних. Вивчення теоретичного матеріалу: (2), (4)	4	6
Тема 2.	Класифікація німецьких голосних. Артикуляційні особливості голосних звуків німецької мови. Трапеція німецьких голосних. Правила тривалості німецьких голосних. Вивчення теоретичного матеріалу: (2), (3), (4) Практичні вправи: (1), (2), (3)	6	22
Тема 3.	Класифікація німецьких приголосних. Артикуляційні особливості приголосних звуків німецької мови. Асиміляції. Гемінація. Закон оглушення кінця слова і складу. Часткова палаталізація. Вивчення теоретичного матеріалу: (2), (3), (4) Практичні вправи: (1), (2), (3)	6	22
Розділ 3: Наголос у німецьких словах і ритмічних групах.			
Тема 1.	Поняття, типи та функції наголосу. Наголос у простих і складних словах. Наголос у словах іншомовного походження. Вивчення теоретичного матеріалу: (2), (3), (4) Практичні вправи: (1), (2), (3)	6	4
Тема 2.	Ритмічна група. Правила членування мовленнєвого потоку на ритмічні групи. Наголос в ритмічних групах. Вивчення теоретичного матеріалу: (2), (3), (4) Практичні вправи: (1), (2), (3)	6	6
Розділ 4: Основні елементи німецької інтонаційної структури.			
Тема 1.	Інтонаційна система, її компоненти та функції. Правила графічного зображення інтонаційних структур. Синтагма. Правила поділу речень на синтагми. Види синтагм. Мелодика та її види. Мелодика в різних типах речень. Фразовий наголос. Паузи. Види пауз. Вивчення теоретичного матеріалу: (2), (3), (4) Практичні вправи: (1), (2), (3)	6	4
Тема 2.	Інтонація в простих реченнях: інтонація розповідного, спонукального, окличного речень, питального речення з питальним та без питального слова.	10	6

	Вивчення теоретичного матеріалу: (2), (3), (4) Практичні вправи: (1), (2), (3)		
Тема 3.	Інтонація в складних реченнях: інтонація складносурядного речення та складнопідрядного речень. Вивчення теоретичного матеріалу: (2), (3), (4) Практичні вправи: (1), (2), (3)	10	6
Усього годин		58	80

Форми контролю та критерії оцінювання. Контроль результатів самостійної роботи студентів здійснюється в межах часу, відведеного на обов'язкові навчальні заняття і позааудиторну самостійну роботу студентів з дисципліни, може проходити в письмовій, усній або змішаній формі (тестові завдання, презентації, опитування домашнього читання тощо). Відповідні критерії оцінювання наведено в Робочій програмі навчальної дисципліни.

Прогнозований результат. У результаті самостійної роботи студенти мають зокрема:

знати базові поняття фонетики як науки про звукову будову мови, особливості мовленнєвого апарату й звукової системи німецької мови, специфіку артикуляції голосних і приголосних звуків, закономірності наголошування слів, ритм і мелодіку німецького речення, основні інтонаційні стилі мовлення, правила фонетичної транскрипції та графічного зображення інтонаційних структур;

вміти правильно вимовляти голосні та приголосні звуки, ставити та визначати наголос в словах, ритмічних групах, розпізнавати інтонацію висловлень у незнайомих аудіотекстах та адекватно інтонувати власне мовлення у стилістично різноманітних комунікативних ситуаціях, транскрибувати слова й графічно записувати інтонацію.

Згідно з вимогами освітньої-професійної програми студенти мають досягти наступних програмних результатів:

ПРН1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями німецькою мовою усно та письмово, використовувати цю мову для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН3. Організувати процес свого навчання та самоосвіти.

ПРН6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН8. Знати та розуміти систему мови і загальні властивості літератури, вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН10. Знати норми літературної німецької мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їх взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН14. Використовувати німецьку мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та перекладознавчий аналіз німецькомовних текстів різних стилів і жанрів.

ПРН17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови та мовлення, пов'язані з використанням німецької мови, і використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

Рекомендована література

Основна

1. Аудіокасети до підручника Middleman D. Sprechen, Hören, Sprechen. – Ismaning: Max Hueber Verlag, 2000.
2. Middleman D. Sprechen, Hören, Sprechen. – Ismaning: Max Hueber Verlag, 2000. – 92 S.
3. Niebisch D. Phonetik – Übungen und Tipps für eine gute Aussprache B1: Buch mit Audios online und App mit Videos (Deutsch üben – Phonetik). – München : Hueber Verlag, 2021. – 92 S.
4. Phonetisch-grammatischer Vorkurs. Логін 1. Німецька мова для студентів-германістів : підручник = Login 1. Deutsch für Germanistikstudenten : Lehrbuch / [Сидоров О. В., Сотникова С. І., Безугла Л. Р., Бублик І. Ф., Відюкова Н. І., Мірошниченко М. Ю., Скачкова В. В., Потапова Ж. Є., Криворучко С. І.]. – Вінниця : Нова книга, 2014. – 344 с.

Допоміжна

5. Бабич О.М., Бутенко О. В. Слухаємо, читаємо, розмовляємо: навчально-методичний посібник для студентів 1 курсу факультету іноземних мов / О. М. Бабич, О. В. Бутенко. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 112 с.
6. Євгененко Д.А. Практична фонетика німецької мови. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Д.А. Євгененко, С.А. Артамоновська, О.І. Білоус. – Вінниця : Нова книга, 2004. – 208 с.
7. Kaunzner U.A. Aussprachekurs Deutsch: Übungsprogramm zur Verbesserung der Aussprache für Unterricht und Selbststudium. Text- und Übungsbuch. – Heidelberg: Julius Groos, 2017. – 235 S.
8. Niebisch D. Praxisbuch Phonetik: Aussprachetraining für Deutsch als Fremdsprache. - epubli GmbH, 2016. – 128 S.
9. Reinke K. 44 Aussprachespiele: Deutsch als Fremdsprache. Buch + 2 Audio-CDs + Online-Angebot. – Stuttgart: Klett, 2014. – 168 S.
10. Reinke K. Phonetiktrainer A1-B1: Aussichten. Kurs- und Selbstlernmaterial mit 2 Audio-CDs (Aussichten: Deutsch als Fremdsprache für Erwachsene). – Stuttgart: Klett, 2012. – 104 S.
11. Rug W. 77 Klangbilder gesprochenes Hochdeutsch: Übungen, Spiele, Tipps und Tricks zum phonetischen Training Deutsch als Fremdsprache. Sprachniveau B1 bis C2. – Leipzig: Schubert, 2012. – 82 S.

Інформаційні ресурси

- <http://www.deutsch-lernen.com>
- <https://www.deutsch-lernen-online.net/aussprache>
- <http://deutsch-online.com>
- <http://www.dw-world.de>
- <http://www.hueber.de>
- <http://www.goethe.de>
- <https://deutsch-lernen.zum.de/wiki/Aussprache>